

Bestemmelser for industrielt samarbeid ved forsvarsanskaffelser fra utlandet

Oslo, 1. jan. 2026

Del 1	Grunnleggende bestemmelser	3
1.1	HJEMMELSGRUNNLAG	3
1.2	FORMÅL	3
1.3	ANSKAFSELSESMYNDIGHETER SOM OMFATTES	3
1.4	ANSVAR OG MYNDIGHET	3
1.5	ETIKK	3
1.6	DISPENSASJON	3
Del 2	Sentrale tema for gjennomføring	4
2.1	BESTEMMELSENES ANVENDELSESOMRÅDE	4
2.2	FREM GANGSMÅTE VED INNGÅELSE AV INDUSTRI SAMARBEIDSAVTALER	5
2.3	GENERELLE KRAV TIL INDUSTRI SAMARBEIDSAVTALER	5
2.4	TYPEN AV INDUSTRI SAMARBEIDSAVTALER	5
Del 3	Krav til industrisamarbeid	6
3.1	INDUSTRI SAMARBEIDSFORPLIKTELSEN	6
3.2	OPPFYLLELSE AV FORPLIKTELSEN	7
3.3	INDUSTRI PROSJEKTER	7
3.4	VERDIFASTSETTELSE	8
3.5	GODSKRIVNING AV KREDITT	9
3.6	AVTALEPERIODE, MILEPÅLER	10
3.7	STRAFFEKLAUSULER	10
Del 4	Overføring av kreditt	10
4.1	OVERSKUDDSKREDITT VED OPPFYLT FORPLIKTELSE	10
4.2	OVERFØRING AV KREDITT FRA BANKING-AVTALE	10
4.3	BYTTE AV INDUSTRI SAMARBEIDSFORPLIKTELSER	10
Del 5	Rapportering og oppfølging	11
5.1	ÅRLIG RAPPORTERING FRA LEVERANDØR	11
5.2	TILGANG TIL INFORMASJON	11
5.3	KRAV TIL OBJEKTIVITET	11
Del 6	Mislighold	11
6.1	KONSEKVENSER AV MISLIGHOLD FRA LEVERANDØR	11

DEL 1 GRUNNLEGGENDE BESTEMMELSER

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Bestemmelser for industrielt samarbeid ved forsvarsanskaffelser fra utlandet (BIF) er fastsatt av Forsvarsdepartementet (FD) med hjemmel i Retningslinjer for anskaffelser i forsvarssektoren¹ (RAF) og er et vedlegg til dette. Disse bestemmelsene gir i seg selv ingen rettigheter til leverandører eller potensielle leverandører.

1.2 Formål

Industrielt samarbeid knyttet til Forsvarets anskaffelser fra utlandet skal bidra til å opprettholde, videre- eller utvikle konkurransedyktig nasjonal industriell kapasitet og kompetanse innen teknologi- og produktområder av betydning for Forsvarets videre utvikling, der dette bidrar til å dekke Forsvarets behov.

1.3 Anskaffelsesmyndigheter som omfattes

Bestemmelsene gjelder for FD og alle underlagte etater ved inngåelse av avtaler om industrisamarbeid.

1.4 Ansvar og myndighet

FD har det overordnede ansvar for etablering og oppfølging av industrisamarbeid i forbindelse med anskaffelser fra utlandet. FD har delegert myndighet i henhold til disse bestemmelsene til Forsvarsmateriell (FMA).

1.5 Etikk

Forsvarssektoren og leverandører til sektoren skal opptre i samsvar med god forretningsskikk og sikre en høy forretningsetisk standard.

Dersom en part ikke opptre, eller tidligere ikke har opptrådt, i samsvar med etiske og faglige krav i vedkommende bransje, se RAF kapittel 3, kan FD beslutte ikke å godkjenne industriprosjekter der slik part er involvert.

1.6 Dispensasjon

FD kan gi dispensasjon fra disse bestemmelsene.

---

¹ Med forsvarssektoren menes Forsvarsdepartementet med underliggende etater.

DEL 2 SENTRALE TEMA FOR GJENNOMFØRING

2.1 Bestemmelsesens anvendelsesområde

2.1.1 Typer av anskaffelser og leverandører som omfattes

Krav om industrisamarbeidsavtale gjelder ved alle anskaffelser fra utenlandske leverandører av materiell, samt varer og tjenester som har sammenheng med materiell i dets levetid der anskaffelsesmyndigheten etter en forutgående vurdering konstaterer at kravet kan hjemles etter EØS avtalens artikkel 123. Forøvrig gjelder de begrensninger som følger av senere avsnitt i del 2.1. Bestemmelsene gjelder også i de tilfeller hvor leverandøren er registrert i Norge, men hvor vesentlige deler av leveransen er produsert i utlandet².

Det skal etableres en forpliktende avtale om industrisamarbeid før kontrakt om leveranse inngås.

Unntatt fra dette kravet er anskaffelser:

- 1) som gjennomføres i henhold til Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA)
- 2) som har en kontraktssum under 100 mill. kroner, jf. punkt 2.1.4.
- 3) som gjennomføres av utenlandske anskaffelsesorganisasjoner på vegne av flere nasjoner, dersom det ikke er besluttet av de samarbeidende nasjonene å kreve industrisamarbeid.

I tilfeller der en leverandør inngår en leveransekontrakt under 100 mill. kroner, men med muligheter for senere opsjonsutløsninger eller tilleggsanskaffelser som gjør at terskelverdien overskrides i løpet av fem år, skal leverandøren inngå en industrisamarbeidsavtale som trer i kraft når terskelverdien overskrides i henhold til punkt 2.4.2.1.

2.1.2 Tilleggsanskaffelser og opsjoner

Dersom det allerede er inngått en industrisamarbeidsavtale med en leverandør, og den aktuelle anskaffelsen gjelder samme eller liknende type materiell, skal tidligere inngått avtale økes med verdien av den aktuelle anskaffelsen uansett omfanget av denne. Det samme gjelder der det utløses opsjoner knyttet til en tidligere inngått anskaffelseskontrakt.

2.1.3 Livsløpsklausul

Ved anskaffelser av materiell der det forventes oppgraderinger, oppdateringer, vedlikehold m.v. av et visst omfang, skal leverandøren allerede ved hovedanskaffelsen forplikte seg til å gjennomføre industrisamarbeid på slike fremtidige kontrakter. Dette gjøres ved at det etableres en lang-siktig industrisamarbeidsavtale ved inngåelse av hovedkontrakt.

Ved inngåelse av en slik livsløpsavtale forplikter leverandøren seg til å akseptere en industrisamarbeidsforpliktelse for alle fremtidige kontrakter slik som angitt i livsløpsavtalen, uavhengig av kontraktens størrelse.

Krav om livsløpsavtale kan gjøres gjeldende for både hovedleverandører og underleverandører.

2.1.4 Beregningsgrunnlag

Merverdiavgift, toll og andre tillegg som norske myndigheter pålegger, skal ikke inngå i beregningsgrunnlaget.

Ved anskaffelser gjennom internasjonale samarbeidsavtaler, andre nasjoners nasjonale forsyningskanaler e.l., der det betales administrative avgifter, skal disse ikke inngå i beregningsgrunnlaget. Administrative avgifter som skal ekskluderes fra beregningsgrunnlaget, må dokumenteres av leverandøren.

---

² Dette gjelder også dersom hovedleverandør og underleverandør inngår i samme konsern.

2.2 Fremgangsmåte ved inngåelse av industrisamarbeidsavtaler

2.2.1 Krav til innhold i tilbud

En leverandør kan ikke kreve fritak fra kravet om industrisamarbeidsavtale, levere alternativt tilbud uten industrisamarbeidsavtale eller ta forbehold mot deler av disse bestemmelsene. Slike tilbud skal forkastes.

FMA vil vektlegge den aktuelle leverandørs gjennomføring av avsluttede eller løpende industrisamarbeidsavtaler. En slik vurdering gjelder også andre avdelinger/foretak i samme konsern, også om disse er lokalisert i andre land enn den aktuelle leverandøren.

Leverandøren skal i sitt tilbud fremlegge en bindende erklæring om at den aksepterer disse bestemmelsene

2.2.2 Plan for industrisamarbeidet ved anskaffelsen

Ved anskaffelser til en verdi av 500 mill. kroner eller mer, skal det utarbeides en plan for industrisamarbeidet. En slik plan bør utarbeides i en tidlig fase og kan inngå i tilbudsforespørselen. Etter nærmere vurdering kan dette også gjøres ved anskaffelser der verdien er mindre enn 500 mill. kroner.

2.2.3 Forhandlingsprosessen

Anskaffelsesmyndigheten skal ikke signere kontrakt med leverandør før det er signert avtale om industrisamarbeid.

2.3 Generelle krav til industrisamarbeidsavtaler

2.3.1 Språkkrav

Industrisamarbeidsavtalene skal utarbeides på engelsk.

2.3.2 Lovvalg

Industrisamarbeidsavtalene skal bygge på norsk lov og rettspraksis.

Eventuelle rettstvister med bakgrunn i industrisamarbeidsavtalene skal føres for norsk domstol eller voldgiftsrett.

2.3.3 Offentlighet

Innsyn i industrisamarbeidsavtales vurderes i.h.t. Offentlighetsloven § 13, 1. ledd, jf.

Forvaltningsloven § 13 1. ledd nr 2. Avtalens omfang, gjenstående forpliktelse og navnet på leverandøren er normalt offentlig informasjon.

2.3.4 Leverandørens kostnader til praktisk gjennomføring

Leverandøren må selv bære alle kostnader til praktisk gjennomføring av avtalene, f.eks. administrasjon, reise og opphold. Slike utgifter kan ikke avskrives mot forpliktelsen.

2.4 Typer industrisamarbeidsavtaler

2.4.1 Generelt

Standardavtaler skal legges til grunn ved forhandlinger med aktuelle leverandører.

Det er ikke anledning til å fravike disse bestemmelsene eller standardavtalene uten at FD har gitt dispensasjon i henhold til punkt 1.6.

Der det er hensiktsmessig kan elementer fra flere avtaletyper integreres i en avtale.

Leverandør eller potensiell leverandør som har inngått avtaler med mekanismer for banking (jf. 2.4.2.4), men ikke får benyttet oppsamlet kreditt, kan ikke gjøre gjeldende noe krav mot norske myndigheter.

2.4.2 Avtaletyper

2.4.2.1 Industrisamarbeidsavtale ved enkeltanskaffelser («industrial cooperation agreement» – ICA)

Slike avtaler inngås ved enkeltanskaffelser og trer i kraft samtidig med hovedkontrakten. Denne type avtale innebærer en kontraktfestet forpliktelse for leverandøren overfor FMA.

Dersom det allerede er inngått en industrisamarbeidsavtale med en leverandør, og den aktuelle anskaffelsen gjelder samme eller liknende type materiell, skal tidligere inngått avtale økes med verdien av den aktuelle anskaffelsen uansett omfang. Det samme gjelder der det utløses opsjoner knyttet til en tidligere inngått anskaffelseskontrakt.

Dersom det inngås en leveransekontrakt under 100 mill. kroner, men med muligheter for senere opsjonsutløsninger eller tilleggsanskaffelser, skal det inngås en ICA som trer i kraft når akkumulert volum overstiger terskelverdien innenfor en femårsperiode.

2.4.2.2 Industrisamarbeidsavtale med livsløpsklausul («life-cycle industrial cooperation agreement» – LC-ICA)

Slike avtaler inngås i henhold til punkt 2.1.3. Avtalen trer i kraft samtidig med hovedkontrakten, eventuelt når akkumulert volum overstiger den verdi som er fastsatt i avtalen. Denne type avtale innebærer en kontraktfestet forpliktelse for leverandøren overfor FMA.

2.4.2.3 Avtale om tidlig industrisamarbeid («conditional industrial cooperation agreement» – CICA)

En potensiell leverandør som ønsker å igangsette industrisamarbeid knyttet til en av forsvarssektorens planlagte anskaffelser kan inngå en avtale med FMA som muliggjør godkjenning av konkrete industriprosjekter før anskaffelseskontrakt er undertegnet. Dersom en potensiell leverandør vinner kontrakten, vil denne avtalen enten reforhandles eller gå over til en ordinær industrisamarbeidsavtale. I den enkelte avtale skal det fastlegges tak på hvor mye kreditt som kan opparbeides innenfor et gitt tidsrom.

Potensiell leverandør som ikke oppnår kontrakt, kan ikke gjøre gjeldende noe krav mot norske myndigheter om økonomisk kompensasjon for utgifter til tidlig industrisamarbeid.

2.4.2.4 Banking-avtale («banking industrial cooperation agreement» – BICA)

Leverandør kan søke om å få inngå en banking-avtale som gir mulighet til å akkumulere kreditt som kan godskrives fremtidige industrisamarbeidsavtaler. I den enkelte avtale skal det fastlegges tak på hvor mye kreditt som kan opparbeides innenfor et gitt tidsrom.

Dersom ikke annet er angitt i avtalen, er akkumulert kreditt gyldig i fem år.

DEL 3 KRAV TIL INDUSTRISAMARBEID

3.1 Industrisamarbeidsforpliktelsen

3.1.1 Omfang

Leverandøren skal forplikte seg til å gjennomføre industrisamarbeid til en samlet verdi på inntil 100 % av verdien av beregningsgrunnlaget som angitt i punkt 2.1.4, heretter kalt forpliktelsen.

Det bør tilstrebes at en viss andel av forpliktelsen er kontraktsfestet med norsk industri før anskaffelsesmyndigheten inngår bindende kontrakt med leverandøren.

3.1.2 Sammensetning

Minimum 50 % av forpliktelsen skal oppfylles innenfor kategori I og maksimum 25 % i kategori III, som definert i punkt 3.3.3.

3.2 Oppfyllelse av forpliktelsen

Ansvar for å oppfylle forpliktelsen ligger hos leverandøren. Leverandøren kan i denne sammenheng involvere morselskap, søsterselskap, datterselskap eller underleverandører, såfremt disse befinner seg utenfor Norge.

3.3 Industriprosjekter

3.3.1 Godkjenning

Alle industriprosjekter skal forhåndsgodkjennes av FMA. Ved godkjenningen fastsettes blant annet kategori, prosjekttipe, estimert verdi og faktor.

3.3.2 Teknologiske kompetanseområder

En vesentlig andel av prosjektene skal ligge innenfor de til enhver tid gjeldende teknologiske kompetanseområdene.

Kjøp av norske råmaterialer eller produkter på særlig lavt teknologisk nivå vil normalt ikke kunne godkjennes.

3.3.3 Kategorier

Industriprosjekter skal falle innenfor en av følgende tre kategorier:

Kategori I: Strategiske prosjekter

Kategori II: Forsvarsrelaterte prosjekter

Kategori III: Prosjekter knyttet til beskyttelse av grunnleggende nasjonale funksjoner (GNF) utenfor forsvarssektoren (sikkerhetsrelaterte prosjekter).

Strategiske prosjekter er prosjekter som anses å ha strategisk betydning for Forsvaret/nasjonal sikkerhet i Norge.

Med forsvarsrelaterte prosjekter menes prosjekter som omfatter militært materiell og tjenester og tilhørende teknologi, og som i det vesentlige brukes av en nasjons væpnede styrker.

Med sikkerhetsrelaterte prosjekter menes prosjekter som omfatter materiell, tjenester og tilhørende teknologi som anvendes for beskyttelse mot ikke-militære trusler mot samfunnets sikkerhet og andre vitale sikkerhetsinteresser.

3.3.4 Norsk partner i industriprosjekter

Norsk partner i industriprosjekter skal være industri eller forsknings- og utviklingsmiljøer lokalisert i Norge. I tilfeller der det er viktig å opprettholde eller bygge opp system- og vedlikeholdskompetanse innenfor forsvarssektoren, kan enheter innenfor forsvarssektoren godkjennes som norsk partner.

3.3.5 Prosjekttyper

Godkjenning av industriprosjektene skal generelt baseres på at det er inngått en industri-samarbeidsavtale.

Industriasamarbeidsprosjektene skal ikke medføre eksport av norsk forsvarsmateriell, -teknologi eller -kompetanse i strid med det til enhver tid gjeldende eksportkontrollregelverket.

Videreføring av eksisterende forretningsforhold aksepteres normalt ikke. Økning i omfang av eksisterende forretningsforhold, eller endring i produktportefølje, kan likevel aksepteres når dette innebærer utvidet virksomhet eller videreutvikling av teknologi og/eller produksjonskapasitet.

Følgende typer industriprosjekter kan godkjennes:

- a) Teknologisamarbeid, herunder også forsknings- og utviklingssamarbeid
- b) Assistanse i.f.m. med markedsutvikling og -adgang
- c) Kjøp av forsvarsmateriell og andre forsvars- og sikkerhetsrelaterte produkter fra industri i Norge
- d) Overføring av teknologi og kunnskap til norsk partner

Med teknologisamarbeid menes prosjekter der norsk og utenlandsk partner deltar på likeverdig grunnlag og med rimelig grad av likeverdig innsats, og der hensikten er å frembringe neste generasjons produkt, fortrinnsvis på systemnivå.

Det stilles i utgangspunktet ikke krav om direkte industrisamarbeid, dvs. prosjekter som omfatter underleveranser til den aktuelle anskaffelsen. Det kan i særlige tilfeller stilles konkrete krav om dette når det anses å være av stor betydning for Forsvaret, for eksempel oppbygging av systemkompetanse som Forsvaret kan benytte seg av ved senere vedlikehold eller oppgraderinger.

Dersom leverandøren fremmer direkte industriprosjekter, skal følgende forutsetninger legges til grunn for godkjenning:

- Prosjektene skal i et levetidsperspektiv ikke medføre økte kostnader for leveransen til Forsvaret, f. eks. ikke medføre unødvendig duplisering av produksjonslinjer
- Den norske bedriften skal være konkurransedyktig
- Prosjektene skal normalt omfatte en vesentlig større del av produksjonsserien enn Forsvarets anskaffelse.

3.4 Verdifastsettelse

3.4.1 Generelle kriterier

Ved verdifastsettelse av industriprosjekter skal følgende elementer vurderes:

- a) Teknologisamarbeid, herunder forsknings- og utviklingssamarbeid
  - Verdi av norsk partners eksport av produktet som fremkommer som resultat av samarbeidet
  - Verdi av leverandørens innsats i samarbeidet
  - Norsk partners rettigheter til teknologi og kunnskapNorsk partners egenfinansierte innsats eller utenlandsk partners innsats utenfor Norge godskrives ikke.
- b) Assistanse i.f.m. med markedsutvikling og markedsadgang
  - Verdi av omsetningen som er et resultat av assistansen
  - Omfang av leverandørens innsats
- c) Kjøp av forsvarsmateriell og andre forsvars- og sikkerhetsrelaterte produkter fra industri i Norge
  - Verdi av salg av det aktuelle produktet
- d) Overføring av teknologi og kunnskap til norsk partner
  - Verdi av norsk partners eksport av produktet som fremkommer som resultat av teknologioverføringen
  - Verdi av utenlandsk partners konkrete, målbare innsats i teknologioverføringen
  - Eventuell markedsverdi av aktuell teknologi eller kunnskap
  - Norsk partners rettigheter til teknologi og kunnskap

Det skal sannsynliggjøres at verdien av norsk partners eksport minst vil overstige 10 ganger av det beløpet som godskrives i et 10-års perspektiv.

Dersom et prosjekt faller innenfor flere av prosjekttypene, skal det for verdifastsettelsesformål deles opp tilsvarende, og det fastsettes en verdi for den delen av prosjektet som faller innenfor hver type. Et slikt delprosjekt kan bare tildeles en verdi innenfor én type.

3.4.2 Krav til verdiskaping i Norge

Det er bare den del av verdiskapingen i et industrisamarbeidsprosjekt som foregår i Norge som kan godskrives i henhold til punkt 3.4.1.

Der verdien av et industrisamarbeidsprosjekt er beregnet på bakgrunn av produksjon, gjelder særskilt at dersom andelen norsk verdiskaping overstiger 80 %, skal det godskrives 100 %. Norsk andel av verdiskaping godskrives ikke dersom denne utgjør mindre enn 20 % av prosjektet.

3.4.3 Faktorbruk

Verdien av et industrisamarbeidsprosjekt som beregnet etter punkt 3.4.1 og 3.4.2, kan modifieres ved multiplikasjon med faktorer. Ved fastsetting av faktorer skal det legges vekt på prosjektets innhold i forhold til disse bestemmelsenes formål, samt dets kategorisering i.h.t. punkt 3.3.3.

Følgende faktorspenn kan anvendes for ulike typer av industriprosjekter:

Teknologisamarbeid, herunder forsknings- og utviklingssamarbeid	1,0 – 5,0
Assistanse ifm. med markedsutvikling og markedsadgang	0,1 – 2,0
Kjøp av produkter	1,0
Overføring av teknologi og kunnskap til norsk partner	1,0 – 2,5

Dersom norsk partner kan klassifiseres som mellomstor bedrift eller småbedrift³, skal det i tillegg multipliseres med en faktor henholdsvis 1,3 eller 1,5.

3.4.4 Plikter for norsk partner

FMA kan be norske partnere levere en rapport som beskriver nytteverdien av de enkelte prosjekt.

3.5 Godskrivning av kreditt

3.5.1 Etterskuddsvis godskrivning

Med det unntak som fremkommer av punkt 3.5.2, skal aktiviteter som er gjennomført innenfor et prosjekt, godskrives etterskuddsvis. Dersom et godkjent prosjekt er utført i overensstemmelse med den dokumentasjon som lå til grunn for godkjenningen og fremdriften kan dokumenteres på en måte som anses tilfredsstillende, skal kreditering ikke kunne avvises med mindre det foreligger mislighold fra noen av partene.

3.5.2 Forhåndsgodskrivning

Dersom omsetning i et prosjekt av type a) eller d) (som angitt i punkt 3.4.1) vil ligge vesentlig frem i tid, kan en mindre andel av forventet prosjektverdi godskrives på forhånd. Slik andel skal ikke overstige 10 % av forventet prosjektverdi. Forhåndsgodskrevet kreditt skal trekkes fra ved den etterskuddsvis godskrivningen i henhold til punkt 3.5.1.

3.5.3 Godskrivning av kreditt i kategori II og III

Når samlet godskrevet kreditt innenfor kategori II eller III, hver for seg eller samlet, når den maksimalt tillatte andel av forpliktelsen (slik den følger av punkt 3.1.2), skal det ikke godskrives mer kreditt i angjeldende kategori. Det føres imidlertid oversikt over overskuddskreditt i disse

---

³ I henhold til EØS' definisjon.

kategoriene, i tilfelle økning av forpliktelsen. Føring av slik oversikt innebærer ingen rettigheter for leverandøren med hensyn til fremtidig inngåelse av banking-avtale som angitt i punkt 2.4.2.4.

3.6 Avtaleperiode, milepæler

Industrisamarbeidsavtalen skal angi når forpliktelsen skal være oppfylt. Avtaleperioden skal likevel ikke overstige ti år, med mindre leveranseperioden er lengre. I så fall skal avtaleperioden ha minst samme varighet som leveranseperioden.

For avtaleperioder mellom tre og fem år, skal det fastsettes minst én milepæl. For avtaleperioder mellom fem og åtte år, skal det fastsettes minst to milepæler. For avtaleperioder mellom åtte og ti år, minst tre milepæler. For avtaleperioder over ti år, skal det fastsettes minst fire milepæler.

Dersom forpliktelsen innfris før avtaleperiodens utløp, avsluttes vanligvis avtalen. Avtalen skal ikke avsluttes dersom forpliktelsen er oppfylt innen avtaleperiodens utløp og det er kjent eller sannsynlig at det kommer til å bli tilleggskjøp av betydning.

3.7 Straffeklausuler

Leverandør som ved avtaleperiodens utløp ikke har oppfylt forpliktelsen, er pliktig til å betale sluttkompensasjon. Sluttkompensasjonens størrelse skal angis i industrisamarbeidsavtalen, men skal ikke være mindre enn 10 % av utestående verdi.

Leverandører som ikke oppfyller milepælskravene, er forpliktet til å betale milepælskompensasjon som angitt i avtalen. Denne kan ikke være mindre enn 10 % av utestående verdi i henhold til milepælsplan.

Betaling av milepæls- eller sluttkompensasjon skal utsettes mot avlevering av bankgaranti for tilsvarende beløp. En slik bankgaranti skal ikke slettes før sluttforpliktelsen eller den aktuelle milepæl er oppfylt selv om avtaleperioden er utløpt.

Ved mislighold av bestemmelsene i bankgarantien fra leverandørens side har FMA anledning til å trekke milepæls- eller sluttkompensasjon fra bankgarantien.

Betaling av milepæls- eller sluttkompensasjon fritar ikke leverandøren fra forpliktelsen, og avtalen fortsetter å løpe til forpliktelsen er oppfylt.

DEL 4 OVERFØRING AV KREDITT

4.1 Overskuddskreditt ved oppfylt forpliktelse

Ved eventuell overoppfyllelse av forpliktelsen når avtalen avsluttes, kan leverandøren søke om at overskytende kreditt i kategori I og II overføres til en ny avtale som inngås i henhold til punkt 2.4.2.4.

For særlig viktige strategiske prosjekter kan leverandøren søke om fortsatt godskrivning av kreditt etter at forpliktelsen er oppfylt. Slik kreditt overføres til en banking-avtale som inngås i henhold til punkt 2.4.2.4.

4.2 Overføring av kreditt fra banking-avtale

Leverandør som har inngått banking-avtale i henhold til punkt 2.4.2.4, kan overføre kreditt til andre avdelinger/foretak i samme konsern eller andre foretak der leverandøren har en eierandel på minst 50 %, for oppfyllelse av andre industrisamarbeidsavtaler.

4.3 Bytte av industrisamarbeidsforpliktelser

I de tilfeller norsk industri har industrisamarbeidsforpliktelser mot andre lands myndigheter, kan bytte av industrisamarbeidsforpliktelser («swap») vurderes. Det vil si at norsk industris'

forpliktelse nedskrives mot tilsvarende nedskrivning på utenlandsk industris' forpliktelse til Norge. Bytte av industrisamarbeidsforpliktelser som involverer flere parter kan også vurderes.

DEL 5   RAPPORTERING OG OPPFØLGING

5.1 Årlig rapportering fra leverandør

Leverandøren skal innen 31. mars hvert år fremsende en rapport med anmodning om godskrivning av kreditt for aktiviteter gjennomført i foregående kalenderår. Alle rapporterte krav skal være knyttet til forhåndsgodkjente industrisamarbeidsprosjekter. Leverandøren kan ikke anmode om godskrivning av kreditt for aktiviteter som er gjennomført mer enn to år tilbake. Rapporten skal fremsendes i samsvar med det formatet som fastsettes av FMA. FMA skal gi leverandøren tilbakemelding innen 30. september samme år.

5.2 Tilgang til informasjon

Leverandøren, annen utenlandsk partner og norsk partner skal, når FMA krever det, gi FMA tilgang til all nødvendig dokumentasjon og annen informasjon for å kunne vurdere de enkelte industrisamarbeidsprosjekter. Partene må ikke inngå avtaler seg imellom eller i forhold til tredje-part som begrenser FMAs rettigheter i henhold til denne bestemmelsen.

5.3 Krav til objektivitet

Leverandøren eller annen utenlandsk partner må ikke inngå avtale med norsk partner som begrenser den norske partnerens mulighet til å formidle sin uavhengige og objektive vurdering av et foreslått prosjekt eller annen nødvendig informasjon til FMA. Leverandøren eller annen utenlandsk partner må ikke inngå avtale med norsk partner med krav om at partneren skal drive påvirkningsarbeid overfor FD eller andre norske myndigheter, f. eks for å støtte leverandørens krav til verdifastsettelse, kategori, faktorer e l.

DEL 6   MISLIGHOLD

6.1 Konsekvenser av mislighold fra leverandør

Mislighold av forpliktelser i henhold til inngått industrisamarbeidsavtale skal inngå som del av evalueringsgrunnlaget ved konkurranse om fremtidige leveranser til Forsvaret. Manglende oppfyllelse av forpliktelsen ved industriavtalens utløp eller ved milepæler definert i samsvar med punkt 3.6, samt mislighold av bankgarantier etablert i samsvar med punkt 3.7, vil regnes som mislighold, og føre til at leverandøren blir utelukket fra å delta i konkurranse om leveranser til Forsvaret inntil forpliktelsen er oppfylt.

Ved mislighold av betingelser knyttet til et konkret industriprosjekt, vil FMA kunne revurdere godkjenningen av prosjektet, og eventuelt tilbakekalle allerede godskrevet kreditt.